

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 กับนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิงที่เรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้แปลและคิดแปลงแบบสอบความคิดสร้างสรรค์ของวอลเลซและโคแกน (The Wallach & Kogan Tests of Creativity) ซึ่งมี 5 ชุด แล้วนำแบบสอบไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) จนเห็นว่าเป็นแบบสอบที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ จึงนำไปใช้สอบกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ประชากรที่ใช้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนทดลองของกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครซึ่งเปิดสอนทั้งหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนเดียวกัน มีจำนวน 9 โรงเรียน จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลากเลือกโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียน 3 โรง คือโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ 143 คน, โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส 132 คน และโรงเรียนอนุบาลสามเสน 151 คน รวม 426 คน เป็นชาย 253 คน หญิง 173 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนต่าง ๆ โรงเรียนละ 1 วัน โดยขอความร่วมมือจากโรงเรียนให้จัดครูประจำชั้น ช่วยคุมสอบในแต่ละห้องเรียน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหามัธยิมเลขคณิต (Mean)

ข) วิเคราะห์ค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบความกตึสร้างสรรรค ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยทดสอบความแตกต่างที่ระดับความนัยสำคัญ .01

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 1 ได้เปรียบเทียบความกตึสร้างสรรรคระหว่างกลุ่มที่ เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2503 กับกลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษา- พุทธศักราช 2521 ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2521 มีความกตึสร้างสรรรคสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2503 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิตึที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างโดยแยกจับคู่แต่ละโรงเรียน ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2521 มีความกตึสร้างสรรรค สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2503 เช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะคะแนนความกตึสร้างสรรรคด้านภาษา (Verbal) ปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2521 ทำคะแนนจากแบบสอบถาม- กตึสร้างสรรรคแบบใช้ภาษาได้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธศักราช 2503 และเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะคะแนนความกตึสร้างสรรรคด้านรูปภาพ (Figural) ก็ได้ผล เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ใด ผลที่ได้รับกับกลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถม- ศึษาพุทธศักราช 2521 มีความกตึสร้างสรรรคสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึษาพุทธ- ศักราช 2503

2. เพื่อเป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ 2 ได้เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่าง เด็กหญิงกับเด็กชาย ปรากฏว่า เด็กหญิงกับเด็กชายมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อแยกพิจารณาเฉพาะกลุ่ม ระหว่างเด็กหญิงและเด็ก ชายที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 ครั้งหนึ่ง และระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชาย ที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 อีกครั้งหนึ่ง ก็ไม่พบความแตกต่างเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยปรากฏว่าเด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ทั้งไว้ แสดงว่าการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ช่วยให้ เด็กมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างอิสระ มีการแสดงออกอย่างเสรี กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ ซึ่งพ้องกับผลการศึกษาของฮิลเดเรท (Hildreth) ของโกเวน (Gowan) และของ เวเบอร์ (Weber) ที่สรุปไว้ว่าเด็กที่เรียนในท้องเรียนที่มีบรรยากาศเป็นอิสระ ได้แสดงออกอย่างเสรีและไม่อยู่ในกรอบของแบบแผนที่เคร่งครัดเกินไป ได้มีความคิดของตนเอง อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กดีขึ้น

อนึ่ง แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ของหลักสูตรประถมศึกษา- พุทธศักราช 2521 มีให้ครูได้ยึดถือปฏิบัติและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามคำแนะนำได้มากมาย เปรียบเหมือนเข็มทิศชี้ให้ครูได้ปฏิบัติให้ถึงจุดหมายปลายทาง เด็กได้มีโอกาสรวมกิจกรรม ต่าง ๆ มาก ขอมมีโอกาสดังกล่าวที่เห็นและแสดงออกได้มาก สิ่งนี้น่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้เด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 มีความคิดสร้างสรรค์สูง

น่าสังเกตว่าเมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะแบบสอบชนิดใช้ภาษาครั้งหนึ่ง และแบบสอบชนิดเป็นรูปภาพอีกครั้งหนึ่ง แต่ปรากฏว่าไม่ว่าจะเปรียบเทียบคะแนนจากแบบสอบ ชนิดใด เด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 จะทำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ได้สูงกว่าเด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าหลักสูตร-

ประณตศึกษาพุทธศักราช 2521 เน้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ทั้งด้านใช้ภาษาและการรวบรวมสิ่งที่เห็นจากรูปภาพให้เป็นความคิดใหม่ ซึ่งถ้าเราขยับไปดูผลการวิจัยของเรย์และไพเพอร์ (Ramey & Piper) ที่พบว่าเด็กที่เรียนในห้องเรียนแบบเปิด (Open Classroom) จะมีความคิดสร้างสรรค์ด้านรูปภาพสูงกว่าเด็กที่เรียนในห้องเรียนแบบเก่า (Traditional Classroom) ในขณะที่เด็กที่เรียนในห้องเรียนแบบเก่ามีความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษาสูงกว่า นับว่าเป็นการยากที่จะจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์พร้อมทั้งสองด้าน ชวนให้คิดว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประณตศึกษาพุทธศักราช 2521 นี้ น่าจะอยู่ในลักษณะประสมประสานกันอย่างพอดีระหว่างความเคร่งครัดและความเป็นงานเป็นการของห้องเรียนแบบเก่า กับความเปิดกว้าง ให้อิสระแก่ผู้เรียนของห้องเรียนแบบเปิด จึงทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ครบทุกด้าน

ในการพิจารณาโดยแยกเปรียบเทียบเฉพาะคะแนนจำนวนระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม ครั้งหนึ่ง และเปรียบเทียบเฉพาะคะแนนเอกลักษณ์อีกครั้งหนึ่ง ก็ปรากฏผลว่าเด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประณตศึกษาพุทธศักราช 2521 ทำคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งคะแนนจำนวนและคะแนนเอกลักษณ์ได้สูงกว่าเด็กที่เรียนด้วยหลักสูตรประณตศึกษาพุทธศักราช 2503 เช่นเดียวกัน แสดงว่าหากพิจารณาในแง่การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรประณตศึกษาพุทธศักราช 2521 จะช่วยส่งเสริมทั้งความคิดคล่องแคล่ว - ความคิดยืดหยุ่นซึ่งเราวัดด้วยการให้คะแนนจำนวน และความคิดริเริ่ม ซึ่งเราวัดด้วยการให้คะแนนเอกลักษณ์ หลักสูตรประณตศึกษาพุทธศักราช 2521 จึงน่าจะมีส่วนเป็นอย่างมากในการช่วยพัฒนาเด็กไทยให้มีความเจริญออกมทางด้านความคิดสร้างสรรค์อันจะเป็นแนวทางนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นและพัฒนาประเทศชาติจากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรมต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่ได้ทดสอบเด็กที่เรียนในต่างจังหวัดด้วย จึงไม่อาจสรุปแน่นอนได้ว่าหากใช้ประชากรทั้งประเทศ ผลจะปรากฏออกมาอย่างไร เพราะตามความเป็นจริงแล้วสภาพโรงเรียน, การบริหารโรงเรียน

ความพร้อมกันวิชาการ, นวัตกรรม, ความพร้อมด้านองค์การ เรียนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนระหว่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนในต่างจังหวัดก็มีความแตกต่างกันอยู่มาก ที่สำคัญคือกลุ่มตัวอย่างที่เรียนหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ที่ศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนทดลอง ย่อมได้รับความเอาใจใส่อย่างดีไม่ว่าในด้านการฝึกอบรมนวัตกรรมหรือความพร้อมด้านเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะโรงเรียนที่ทดลองเป็นโรงเรียนใหม่หรือเสี่ยงและมีความพร้อมด้านต่าง ๆ อยู่แล้วความสำเร็จในด้านการทดลองใช้หลักสูตรใหม่จึงเป็นเรื่องไม่ยาก แต่เมื่อใช้หลักสูตรนี้จริง ๆ ทั่วประเทศก็เป็นเรื่องน่าศึกษาอีกครั้งหนึ่งว่าผลด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจะเป็นอย่างไร

2. จากการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชาย พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าจากการสำรวจรายงานการวิจัยในประเทศไทย จะปรากฏผลในลักษณะนี้อยู่ทุกครั้ง เท่าที่รวบรวมได้มีผลการวิจัยของไสว เลี่ยมแก้ว, เชาวนา บุทธสุริยพันธ์, โชติ เพชรรัตน์ และมาลินี เหมะขมูลินทร์ จากผลการวิจัยช่วยสรุปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าสำหรับเด็กไทยนี้ระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องชวนให้คิดว่าน่าจะมีองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชายกับเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเชื่อว่าการศึกษาที่เด็กไทยได้เข้าเรียนในโรงเรียนแบบสหศึกษามาตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นมา ทำให้เด็กหญิงกับเด็กชายได้รับประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ได้เติบโตและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ จากโรงเรียนภายใต้สถานการณ์เดียวกันมาโดยตลอด โอกาสที่จะได้รับการปลูกฝังด้านความคิดสร้างสรรค์จึงมีเท่า ๆ กันด้วย แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจคือไปว่าเพราะอิทธิพลของโรงเรียนหรือเพราะสภาพอื่น ๆ เช่นลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติ, สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศนั้นแน่ที่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอน

1. ดังไต่ทราบบจากผลการวิจัยแล้วว่า เด็กที่เรียนหน่วยหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กที่เรียนหลักสูตรเดิม แต่ทั้งนี้โรงเรียนน่าจะพยายามเสริมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย โดยเฉพาะความพร้อมด้านบุคลากร และสื่อการเรียน เพราะถ้าครูมีความเข้าใจในด้านการใช้หลักสูตร และสอนโดยปฏิบัติตามคำแนะนำของเอกสารหลักสูตรทุกขั้นตอน พร้อมทั้งใส่ใจสื่อการเรียนและหาทรัพยากรทุกตอน จะทำให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้มาก ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิด, พูด, ทำ และได้แสดงออกอย่างอิสระ นับเป็นการฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์ไปด้วย

2. ความคิดสร้างสรรค์สามารถฝึกให้กับเด็กได้ หากครูได้เปิดโอกาสให้เด็กได้กระทำกิจกรรมฝึกความคิดสร้างสรรค์ โดยอาจสร้างแบบฝึกขึ้นเองหรือนำแบบฝึกความคิดสร้างสรรค์จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาแล้ว เช่นแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ของประชุมพร สุกรเจริญ¹ มาใช้ เพื่อให้เด็กได้โอกาสกระทำกิจกรรมที่เร้าความคิดสร้างสรรค์บ่อย ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบเพื่อติดตามผลในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง เมื่อนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเรียนในระดับที่สูงขึ้น เพื่อศึกษาว่าความแตกต่างด้านความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง จะมีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่

2. ควรศึกษาจากประชากรทั้งประเทศ ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 เพื่อสรุปผลอีกครั้งหนึ่ง

3. ควรควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เช่น สภาพการอบรมเลี้ยงดูจากบ้าน อาชีพของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง เป็นต้น

4. ถ้าได้ศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ควรเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายด้วย เพื่อช่วยกันไขผลสรุปเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายของไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

¹ ประชุมพร สุกรเจริญ, " การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่สอง, " หน้า 102 - 201